

5.9.1 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků

Oblast Člověk a svět práce realizujeme v naší škole předmětem Pracovní činnosti. Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Pracovní činnosti mají k dispozici od 1. do 5. ročníku 1 hodinu týdně a v 6., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně. V praxi může být výuka realizována i 2hodinovým blokem 1x za 14 dní. Konkrétní obsah výuky je přizpůsoben momentálním možnostem školy.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při rozhodování o dalším profesním zaměření. Důležitost této otázky jsme zohlednili zařazením tematickým okruhem Svět práce v 8. ročníku.

Pro kvalitní zajištění výuky Pracovních činností spolupracujeme s místními firmami, spolky a neziskovými organizacemi, čímž podporujeme místně zakotvené učení.

Očekávané výstupy – 1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. období

žák

- 1V1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 1V2 pracuje podle slovního návodu a předlohy

2. období

žák

- 1V3 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- 1V4 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- 1V5 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 1V6 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

1. období

žák

2V1 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

2. období

žák

2V2 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

2V3 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

2V4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

1. období

žák

3V1 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

3V2 pečuje o nenáročné rostliny

2. období

žák

3V3 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

3V4 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

3V5 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

3V6 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

1. období

žák

4V1 připraví samostatně jednoduchý pokrm

4V2 chová se vhodně při stolování

2. období

žák

4V3 orientuje se v základním vybavení kuchyně

4V4 připraví samostatně jednoduché studené i teplé pokrmy

4V5 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

4V6 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy – 2. stupeň

6. ročník

V 6. ročníku zařazujeme do Pracovních činností tematické okruhy Pěstitelské práce, chovatelství, Design a konstruování a Práce s technickými materiály.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ – očekávané výstupy

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířata zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ – očekávané výstupy

Žák

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY – očekávané výstupy

Žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje svoji pracovní činnost
- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

8. ročník

V 8. ročníku zařazujeme do Pracovních činností tematické okruhy Pěstitelské práce a chovatelství, Svět práce a Práce s technickými materiály.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ – očekávané výstupy

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířata zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

SVĚT PRÁCE – očekávané výstupy

Žák

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY – očekávané výstupy

Žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje svoji pracovní činnost

- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

9. ročník

V 9. ročníku zařazujeme do Pracovních činností tematické okruhy Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce, chovatelství a Svět práce.

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY – očekávané výstupy

Žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje svoji pracovní činnost
- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ – očekávané výstupy

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

SVĚT PRÁCE – očekávané výstupy

Žák

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.